

ARCHA

6
2010

ZPRAVODAJ O VÝCHOVĚ A VYUŽITÍ VOLNÉHO ČASU DĚTÍ A MLÁDEŽE

foto P. František, Práňa – Těšek, Sdružení Rados

Téma tohoto čísla: Jsme Češi – jak se to pozná?

Fotogalerie Archy

*Z jarního pobytu tomíků u krajanů v rumunském Banátu, 2008,
foto Tomáš Novotný*

Jsmě Češi. Jak se to pozná?

Koupil jsem si nedávno v Bruse-lu zajímavou knížku – Xenofobův průvodce po Čechách. Zábavnou formou se v ní podávají informace o tom, co je na nás, Čechách, typické, odlišné od jiných národů. Někdy velmi humorné, jindy poněkud bolestně tnoucí do živého.

A tak jsem si znovu připomněl, jak se naše národní hrdost projevuje zejména v okamžicích sportovního zápolení, zauvažoval nad tím, nakolik jsme národ Švejků a co to „švejkování“ vlastně znamená, jaké vztahy chováme k Němcům, Polákům či Slováckům, Rusům nebo Romům. Uvědomil jsem si, jak oproti jiným národům vypadáme pořád našťavaně nebo nespokojeně, popřípadě závistivě, že vítězíme spíš pasivitou („je třeba to špatné prostě přežít a nevyčuhovat z řady“) a působíme oportunisticky. Nebo jaké máme české speciality, vyvinuté zejména v dobách nesvobody, díky kterým jsme se uzavírali do paralelních světů: chalupaření a zahrádkaření, sběratelství. Či jak zvláště na cizině působí naše přezouvání do domácích pantoflí, obliba trampingu, sjíždění řek nebo houbaření,

zvyk oslovování lidí jejich tituly, popřípadě naše nejvyšší procento náboženských bezvěrců na světě. Poučil jsem se o specialitách v pití a jídle, byrokracii, specifikách v dopravě.

Neměl jsem při tom čtení úplně dobré pocity, přiznávám. Začal jsem proto srovnávat se svými zkušenostmi z těch posledních dvaceti let, kdy jsme mohli zase svobodně vyjždět za hranice a vitat zahraniční přátele u nás – na táborech, velkých akcích, konferencích a seminářích, soukromých setkáních.

Jistě, zažili jsme ledacos. Třeba první šok, když si v roce 1993 hollandští skauti – teenageri, přinesli k našemu táborovému ohni pivo, což jsme považovali za naprosté znesvěcení posvátné vaty. A přesto byli ti sami „rozjívenci“ o rok později těmi nejlepšími hostiteli na evropském jamboree a hlásili se k nám s báječnými vzpomínkami na pobyt „ve skanzenu“. Nebo když jsme českou kuchyni s velkými porcemi představili ko-rejským studentům, a ti si pak o dalších večerech objednávali od každého jídla něco a rozdělovali si je na talíře po vzoru svých malých mističek, z nichž jsou zvyklí jíst malé dávky.

Naopak úspěchy jsme na „mezinárodních večerech“ na všemožných zahraničních konferencích a seminářích zaznamenávali s bramboráky, becherovkou, kofolou, lázeňskými oplatky nebo

naposledy letos s turnajem ve stolním hokeji. S našimi lasujícími kovboji, kteří na jamboree v Chile strčili do kapsy i potomky argentinských gauchos. S tradiční českou vynalézavostí, díky které jsme z mála dokázali vykresat vtipná vystoupení u ohně i na pódiu.

A pak jsou tu samozřejmě české zvláštnosti při práci s mládeží. Od dlouhé tradice vysoké organizovanosti mladých lidí ve sdruženích až po rozvětvenou síť středisek volného času. Romantika indiánského táboření v týpí, která nemá ve světě obdoby. Podstory, které se staly dalším výrazem, jímž jsme po Čapkově robotovi obohatili mezinárodní slovník, a jež vždy v zahraničí zvědavě okukují, přeměřují a reportují o nich. To jsou česká specifika, na která můžeme být hrdí.

„Jací jsme?“ ptal se už před desetiletími Ferdinand Peroutka a po něm i další čeští myslitelé. Odvozovali z toho charakter národa, poznamenaného minulostí. Aktuální a akční odpovědi na stejnou otázku v prostředí sdružení dětí a mládeže by mohlo být, že nezáleží až tolik na tom, jací jsme dnes, ale jací chceme být a co pro to uděláme ve výchově mladé generace.

*Pavel Trantina
Autor předsedal České radě dětí
a mládeže v letech 2004-2007*

ilustrační foto Veronika Horová

Zpravodaj ČRDM o výchově
a využití volného času dětí a mládeže

Registrace Ministerstvem kultury: MK ČR 8135
Tematická skupina 13A/A8, ISSN 1212 - 5016
Podávání novinových zásilek povoleno
Českou poštou, s.p., odštěpný závod Přeprava,
č.j. 1259/99 ze dne 29. 3. 1999

Redakce: Jiří Majer – vedoucí redaktor
Adresa redakce: Česká rada dětí a mládeže
Senovážné náměstí 977/24, 116 47 Praha 1
tel: 234 621 210, fax: 234 621 541
e-mail: archa@crdm.cz
IČO: 68379439

Graf. úprava a sazba Michala Rocmanová, akad. mal.
Tiskne Studio REFOS, Praha
Fotografie z archivů členských sdružení ČRDM
Příspěvky přijímáme nejlépe ve Word 7.0 nebo RTF

Vychází 8 x za rok. Toto číslo vyšlo v říjnu 2010
Zpravodaj Archa je nekomerční tiskovinou, která není
určena k prodeji.

Archiv čísel Archy od roku 1999 ve formátu PDF
najdete na adrese <http://www.crdm.cz/archa>

Studentská síť Erasmus: Češi jsou zkrátka nejlepší!

Jste-li členem Erasmus Student Network Czech Republic, zcela určitě si dříve či později otázku „Jsme Češi – jak se to pozná?“ položíte. Denně se totiž setkáváme se zahraničními studenty z celého světa a snažíme se jim co nejvíce zpříjemnit jejich studijní pobyt na jedné z deseti českých univerzit, na kterých ESN působí. Na přivítanou jim jednotlivé ESN kluby připravují nejen tradiční chléb se solí, ale i multimediální prezentaci České republiky, ve které se mohou seznámit s naší historií, významnými českými osobnostmi i zajímavými kouty naší země. K prezentaci nerozlučně patří i ochutnávka českých specialit – od bramboráků až po tlačenko s cibulí.

Popularita České republiky jakožto destinace pro studijní pobyt rok od roku stoupá, letos všechny české ESN kluby přivítají již více než 2000 zahraničních studentů. Mnozí z příjždějících vědí o České republice jen to, že se zde vaří výborné a zároveň levné pivo a mluví se zde tak komplikovaným jazykem, že ani nemá smysl se ho učit. My v ESN se pak celý semestr snažíme, aby si studenti rozšířili své obzory a odvezli si zpět do svých domovů spoustu krásných zážitků a vzpomínek nejen na nové přátele, ale i na Českou republiku, a aby se k nám i v budoucnu rádi vraceli.

Pokud bychom toto úsilí poměřovali množstvím ocenění, které české ESN kluby nejen v poslední době získaly, můžeme neskromně prohlásit, že se nám to daří velmi dobře. V rámci celoevropské sítě ESN se totiž Češi poznají tak, že jsou zkrátka nejlepší. Na posledním setkání byl oceněn ESN klub z Masarykovy univerzity v konkurenci více než 300

klubů z 33 zemí jako nejlepší klub celé sítě, v předcházejícím roce získala Česká republika trofej pro nejlepší zemi.

Ža těmito ocenění je ovšem spousta driny a stovky hodin práce dobrovolníků. Čeští studenti, alespoň ti, kteří působí u nás v ESN, jsou velmi ochotní a neváhají obětovat svůj volný čas pro kolegy z ciziny. Díky jejich práci mohou zahraniční studenti ve volném čase navštívit divadla, výstavy, koncerty, účastnit se výletů, a poznat tak ostatní krásná města nejen v České republice, ale i v Polsku, Německu či na Slovensku, dostat se na zajímavá místa od plzeňského pivovaru až po nefalšovaný jihomoravský sklípek, zasportovat si či se zdarma naučit základy češtiny.

Zkuste se tedy zeptat některého ze studentů, který se právě vrací domů po semestru či roce stráveném na některé z českých vysokých škol, jak se poznají Češi. My v ESN jsme na to, že jsme Češi, hrdí.

*Bc. Barbora Pavlíčková
foto archiv sdružení*

Anketa: Jsme Češi – jak se to pozná?

• **Mgr. Zdeňka Mašková**
– **Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy,**
odbor pro mládež

Jsme Češi – jak se to pozná? Jednoduše – mluvíme jako jediní na světě svým mateřským jazykem – česky a čeština má ve své fonetice zcela nezaměnitelnou a jedinečnou výslovnost písmene Ř.

V cizině ale většinou česky nemluvíme, protože naše mateřština není světovým jazykem. A i kdyby byla, je lépe mlčet. V německém pohraničí by nás pak možná začala sledovat prodávačka v supermarketu (ale stejně nás tam prozradí igelitka v ruce, sešlapané sandály a nevábný oděr v důsledku našeho pověstného nepoužívání deodorantů a antiperspirantů). Ano, vážení čeští čtenáři, my opravdu

cizincům nevoníme! Line se z nás směsice potu, prokouřených plíc, nepraných svršků, syrečků z tašek, mastných vlasů, z nichž občas už téměř olej teče, a v neposlední řadě i načichlost pivnic a putyk, kde jsme jako doma.

Ti z nás, co se navoní a nevykřikují na všechny strany hlasitě „řeřicha“, splynou s davem. Odhalíme-li v rámci procvičování konverzace v cizí řeči svoji českou identitu, nejčastější reakcí cizince bývá bodré poklepání po rameni a chápavé zvolání: „Znám, znám, Švejk a Havel“, případně další varianty téhož jako: „Švejk a Jágr“ či „Švejk a Nedvěd“, vzácně i „Švejk a Baťa“. Ano, přesně tak nás vidí cizinci. Kombinace švejkovství včetně – a laskavě čtenáři nechtě mi prominou výpůjčku z českých ne-spisovných výrazových prostředků

– pověstné české vyčûranosti a vykutálenosti na jedné straně a pravého cimrmanovského umu, geniality a snadného porážení zahraniční konkurence na straně druhé. Češi pravidelně vítězí ve světě v kulinářských soutěžích, vynalezli pneumatiku, která se sama dofukuje. Také nejlepší stojan na jízdní kola vymysleli dva Češi, David Karásek a Radek Hegmon, a získali za něj dvě nejprestižnější světové ceny pro designéry (Good Design 2009 v Chicagu a Red Dot 2009 v Essenu). Přesto je můžete vidět v Chicagu, ne v Praze, ty stojany. (Hlavně co nejrychleji patentovat, ať to nedopadne jako s kontaktními čočkami pana Wichterleho!). A při vzpomínce na krále Jiřího z Poděbrad si můžeme nárokovat i vynalezení Evropské unie už v 15. století. Takoví jsme machři, my Češi! A víte proč? Protože jsme mistři improvizace a naše touha obcházet předepsané postupy nás kreativními, zcela jedinečnými metodami vede neomylně k úspěchu.

Současný svět bojuje proti předsudkům a zdá se, že vzdělaný cizinec už ví, že mluvit o národní povaze je nemoderní a hloupé. Zpracujeme-li trochu na svém věčném kverulantství a všeznákovství, už se to v cizině věru nepozná, že jsme Češi. A když se na sebe budeme doma, ve své mateřské zemi více usmívat, tak už po svém bezprostředním návratu z ciziny hned s prvními kroky na rodné hroudě ani nepoznáme, že už jsme zase doma.

• **PhDr. Jindřich Fryč**
– **Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, Sekce mezinárodních vztahů a evropských záležitostí**

Čecha poznáš na sto honů, ať jsi kdekoli. Rád se nají a napije, hojně a kriticky komentuje dění kolem sebe. Umí vyčkávat. Dobře a rychle si „zmapuje terén“. Čech se chová zpravidla nenápadně, o to více překvapí – v dobrém, někdy i ve zlém, a navíc: Strašně rád nosí ponožky v sandálech 🧦.

• **Dr. Dana Moree**
– **Fakulta humanitních studií Univerzity Karlovy**

Z mého hlediska je pro odpověď na takovou otázku potřeba přemýšlet o kontextu. Proč se na to vlastně potřebuji ptát? V jakých situacích je pro mě ta část identity, která se týká mého češství, důležitá? Nevím, jak ostatní, ale já vždy při vyslovení téhle otázky musím myslet na všechny ty, které mám ráda, patří do mé rodiny, okruhu mých přátel a na

které se tato kategorie nevztahuje. A tak si znovu kladu otázku, kdy je pro mě osobně tahle kategorie důležitá? Většinou je to tehdy, kdy se sama ocitnu někde v zahraničí, líčím, co se děje u nás doma, vysvětluji kontext, z kterého pocházím, nebo vyprávím o knížkách a filmech, které mě v poslední době oslovily. Pak je má sounáležitost s českým prostorem důležitým zdrojem a rámcem mé životní zkušenosti. Pokud jsem ale v ČR, nemám vůbec chuť na tuto otázku odpovídat právě z důvodů uvedených na začátku. Vždyť proč bych tady měla sortovat své přátele na ty, kteří jsou a na ty jiné (horší?), kteří nejsou. Nepotřebuji to, jsem ráda, že mám kolem sebe ty lidi, které mám.

• **Jiří Peterka**
– **ČRDM, Together Czech Republic**

Člověk většinou pozná nejlépe, v čem je jeho země specifická a v čem vyniká, když se setká s kulturami a zeměmi odlišnými. Je pak na něm, jestli začne na svoji zemi být hrdější, nebo naopak začne tíhnout více k cizím zemím, ale rozhodně si podle mě uvědomí jasněji vlastní identitu. Na cestách jsem se setkal s tím, že Česká republika je provincií v Rusku, zemí v Africe, má krásné moře, a s řadou dalších perliček (na druhou stranu, kolik toho my víme o zemích jako Bhútán nebo Vanuatu?). Když pomineme podobné úlety i to, že jsme první na světě v konzumaci piva nebo třetí ve spotřebě sušenek, jak tedy popsat takového Čecha? Nemám příliš rád stereotypy a generalizování, ale tady jsou moje soukromá pozorování, se kterými nemusí každý souhlasit.

Ve srovnání s jižanskými národy jsou Češi podle mě více organizovaní, postupují systematicky a alespoň většinou včas, což už tolik neplatí ve srovnání třeba s Němci. Češi mají podle mě rádi svoje soukromí, „pohodičku“ a potřebují občas být sami se sebou, což někdy působí tak, že jsme zamlklejší a míň společenští než jiné národy. Na druhou stranu se většinou raději držíme v rámci kolektivu a nesnažíme se tolik vyčnívat, není v nás zakořeněná touha být odlišní, ani být za každou cenu na vrcholu, což nám možná někdy chybí, na druhou stranu to přispívá ke zdravější atmosféře ve školním či pracovním kolektivu.

Jsme spíše skeptičtí realisti, nevěříme přehnaně marketingovým frázím a raději jsme sami sebou, než abychom se přetvařovali. Jsme přiměřeně hrdí na naši zemi, ale nejsme většinou přehnaně nacionalističtí. Často se raději vyhneme zodpovědnosti jako ten pověstný Švejk, ale je s námi legrace...

Pro časopis Archa připravila Michaela Přilepková
ilustrační foto Jiří Majer

Objevovat historii – rozumět současnosti – tvořit budoucnost

Pod tímto názvem připravila Česká rada dětí a mládeže společně s partnery z Německého spolkového kruhu mládeže a Radou hnutí mládeže v Izraeli trojstranný mezinárodní výměnný projekt.

Skupina složená ze zástupců každé země se koncem srpna 2010 sešla nejdříve v České republice, aby se posléze po čtyřech dnech přesunula do sousedního Německa. Program výměny nabídl stejným dílem poznávání (jiných zemí a lidí v nich), překračování hranic (geografických i těch mentálních) a vzdělávání, přičemž jeho garantem je v každé zemi příslušná národní rada. Projekt bude završen třetí částí, kdy se začátkem října účastníci sejdou v Izraeli.

Samotná realizace a velký den D začaly v úterý 24. srpna. Úvodní den se nesl převážně v duchu poznávání – lidí, prostředí a města. Po nezbytném vzájemném představení se účastníci při prezentaci zahraničního sekretáře České rady dětí a mládeže Marka Krajčího dozvěděli základní informace o hostitelské organizaci, její činnosti a klíčových projektech, z nichž je nejvíce zaujala tradičně Bambiriáda a netradičně nový projekt Kecejme do toho – Strukturovaný dialog mládeže. Následovala debata o systémech práce s mládeží v jednotlivých zemích a tématech, kterými tam mladí lidé žijí. Přišla řeč také na prostředí, ve kterém fungují organizace v oblasti dětí a mládeže, jejich právní postavení a financování. Kromě specifik a odlišností našli účastníci i spoustu podobností a styčných bodů. Poté se vydali poznávat krásy historické Prahy. Na prohlídku Pražského hradu včetně vnitřních prostor navázala připravená tematická procházka známými zákoutími Malé Strany a Starého Města, která účastníky pohltila až do večera.

Následující den byl zaměřen zejména na vzdělávání. O kauze „Hilsner“ přišel pohovořit ředitel Ústavu právních dějin Právnické fakulty Univerzity Karlovy, profesor Jan Kuklík. Na případu vraždy mladé Anežky Hrušové, z níž byl neprávem obviněn židovský dělník Leopold Hilsner, ukázal nacionalistické a antisemitské tendence v české společnosti koncem 19. století, kdy část obyvatelstva byli Židé vnímáni jako pří-

čina sociálních a ekonomických problémů v zemi. I díky zapojení pozdějšího československého prezidenta T. G. Masaryka v roli Hilsnerova obhájce vedla tato kauza časem ke zlepšení situace pro židovské občany, jelikož v Československu v letech 1918 až 1938 byla židovská menšina braná jako národnostní s garantovanými právy a ne jako rasová. Přednáška pana profesora se setkala se silnou odezvou mezi účastníky, o čemž svědčila bohatá diskuse porovnávající tehdejší situaci se současným pojetím tolerance v zastoupených zemích. Účastníci zejména ocenili přednášku jako konkrétní ukázkou problematické situace, využitelnou i ve výchovném působení v rámci práce s mládeží.

Opoledne bylo převážně „nevážné“, zato plné pohybu a kreativity účastníků. V programu totiž následovala socializační hra o českých osobnostech a společné vytváření „živých obrazů“ na různá témata. Vrcholem bylo (sebe)vyjádření pomocí divadla, kdy skupiny z jednotlivých zemí měly za úkol nastudovat a před-

vést příběh svého národního hrdiny. Účastníci se prostřednictvím těchto aktivit lépe vzájemně poznali, dozvěděli se i něco z historie ostatních zemí a užili si spoustu legrace.

Dopoledne třetího dne (čtvrtek) bylo věnováno návštěvě pražského Židovského muzea. Kromě prohlídky historických synagog a Starého židovského hřbitova se účastníci rovněž seznámili s dějinami a současností Židů v Praze a Českých zemích i se specifiky zdejších židovských zvyků a mohli si osahat předměty používané při náboženských rituálech a svátcích.

V odpoledním programu čekala na účastníky přednáška experta na extremismus a preventisty Bc.

Davida Lebedy. V úvodu přednášky se posluchači seznámili s českou extremistickou scénou jako takovou, pak již následovala hodinka a půl povídání o českém neonacismu včetně jeho propojení do zahraničí. Protože lektor byl jedenáct let aktivním policistou v boji proti extremismu, byla přednáška plná praktických příkladů nebo dokonce přinesených ukázek, jako např. aktuálně používaná symbolika neonacistů na oděvech. Účastníci reagovali různými dotazy nebo někdy také vysvětleními, jak je daná otázka vnímána v jejich zemi.

Poté byl v programu workshop, který znamenal odlehčení, ale jak se ukázalo, účastníci ho brali neméně vážně. Tradiční ruční výroba českého šperku pod vedením lektorky Jany ukázala, že radost z výrobku, který si člověk sám vyrobí, se nevyrovná sebelepšimu nákupu suvenýrů. Workshop opět boural stereotypy, tentokrát genderové. Do práce s tenkým drátkem a barevnými bižuterními korálky se totiž nadšeně ponořili jak účastnice, tak účastníci.

Další den byl ve znamení překračování hranic, tedy přinejmenším těch geografických. Nejdříve se účastníci přesunuli do Plzně, kde pro ně připravili v rámci spolupráce s ČRDM program pracovníci Koordinačního centra česko-německých výměn mládeže TANDEM. V sídle organizace byli nejprve informováni o její činnosti a vzápětí se zapojili do diskuse se vzácným hostem, předsedkyní plzeňské Židovské obce, paní Štykovou. Dozvěděli se nejen o probíhajících projektech a mezinárodní spolupráci Židovské obce s Německem a Izraelem, ale i o přetrvávajících protizidovských náladách ve společnosti, kdy některé akce a koncerty pořádané Židovskou obcí vyžadují policejní ochranu před neonacisty. V rámci plzeňského programu účastníci rovněž navštívili místní synagogy, Velkou a Starou.

Po skončení programu účastníci společně překročili státní hranici. Středobod německé části programu se nacházel v bavorské metropoli Mnichově. Ještě před večerí se v sídle Bavorského kruhu mládeže konala prezentace této zemské střešní organizace i samotného Německého spolkového kruhu mládeže, který byl partnerem ČRDM pro realizaci projektu.

Sobota byla věnována návštěvě Norimberku. Toto podle Adolfa Hitlera „nejněmečtější“ z německých měst bývalo před druhou

světovou válkou dějištěm obrovských nacistických stranických sjezdů. Pro účely stranických konferencí byla určena kolosální kongresová hala zvnějšku připomínající slavné římské Koloseum. Ta však nebyla dostavěna a v současnosti v ní sídlí Dokumentační centrum areálu říšských stranických sněmů, které bylo toho dne hlavním cílem účastníků. Tam se účastníci projektu dozvěděli, jak obrovská setkání sloužila nacistické propagandě a upevňování Hitlerova kultu osobnosti, ale též o méně přitažlivém reálném pozadí těchto sjezdů.

Plní dojmů se účastníci vydali do centra Norimberku, kde symbolicky prošli Ulicí lidských práv do krásného starobylého centra města.

V neděli byla na programu prohlídka Centra židovské komunity v Mnichově, kde bylo možné pocítit současnou „prosperitu“ židovství v Německé spolkové republice. Tento velmi moderní komplex obsahuje zařízení vyhovující potřebám náboženského, kulturního i běžného života jejích členů, kromě Hlavní synagogy například i školku a prostor pro trávení volného času dětí a mladých lidí. Projekty vzdělávacího charakteru představil z vlastní zkušenosti Igor, který byl zároveň jedním z německých účastníků.

Po obědě v místní košer restauraci využili pořadatelé prostor centra ke společnému zhodnocení dosavadního průběhu trojstranné výměny. Kromě pozitivního hodnocení přínosu unikátního konceptu zapojení tří zemí právě v tomto složení do vzdělávacího projektu na bázi výměny mládeže zazněly také připomínky a návrhy k probíhající akci i k možným budoucím formám spolupráce.

Program německé části byl oficiálně zakončen večerí v izraelské restauraci, kde měli účastníci možnost okusit, co je po kulinařské stránce čeká v Izraeli. Pak už následovala poděkování vedoucích jednotlivých delegací a rozloučení. Již na přelomu září a října 2010 se však účastníci opět sejdou, aby završili program projektu setkáním všech tří delegací v Izraeli.

Marek Krajčí,
Michaela Přilepková
foto Jan Kotík
(redakčně kráceno,
celý text na www.adam.cz)

Projekt je realizován za podpory Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy, Nadačního fondu obětem holocaustu a TANDEMu – Koordinačního centra česko-německých výměn mládeže.

Mezinárodní dobrovolnické projekty v Duze

Rok 2010 byl prozatím nejúspěšnější rok Duhy ohledně wokcampů. Už tři roky po sobě se vždy zvyšuje počet vyslaných dobrovolníků do zahraničí a naše workcampy v České republice byly naplněny.

Workcamp je krátkodobá skupinová aktivita,

kdy dobrovolníci z různých zemí se dohromady podílí na splnění nějakého cíle. Chtěl-li někdo jet na Borneo mezi domorodce, pořádat v Belgii festival nebo třeba učit v Japonsku malé děti anglicky, tak jel.

Duha organizovala tento rok s pomocí partnerů šest work-

campů – v Jóga centru ve Žďárce u Skutče, dva ve Valašském muzeu v přírodě v Rožnově pod Radhoštěm (ve spolupráci s Folklorním sdružením ČR), v ekofarmě v Doupově a v dětských tábořích v Brusově (spolupráce s Expedicí Natura) a v Rajnochovicích na základně Duhy Klubu Dlažka.

V době, kdy vychází tento článek, odjelo 175 českých dobrovolníků do celého světa pracovat, užít si zábavu a mezinárodní prostředí, rozšiřovat myšlenku tolerance a dobrovolnictví jako životního stylu. Dobrovolníci byli před cestou proškolení a získali informace o Duze a mezinárodní dobrovolnické organizaci SCI,

kteří je Duha partnerem. Čeští reprezentanti byli v nejrůznějších zemích, každý si vybral to své. Každý měl (a příští rok opět má) možnost poznat spoustu otevřených lidí, kteří nevidí v rozdílných virech, jazycích nebo barvách pleti překážku. Právě naopak. Všechny ty odlišnosti jsou na tom to nejlepší, protože se toho máme spoustu co učit.

Domů se pak vracíte s bohatstvím, které vám nikdo nevezme: vzpomínkami, zážitky přáteli. Navíc s vědomím, že tam někde ve světě po vás zůstal dobře odvedený kus práce!

Pedro Pires
Jana Šoupalová

Ahoj, jak bylo na workcampu?

„Co se ti líbilo, máš nějaký nej... zážitek, doporučil bys workcamp dalším?“ ptali jsme se letošních účastníků, kteří vyjeli v létě na mezinárodní dobrovolnické projekty z Duhou.

Ahoj, můj workcamp probíhal posledních 12 dní v srpnu na jihu Itálie v městečku Grottaglie.

Byl to můj první workcamp a jsem úplně nadšená! Naše práce spočívala v tom, že jsme měli dělat spolence, takové parťáky, různě handicapovaným dětem ve věku 16–25, takže vlastně spíše teenagerům: Jejich handicap byl původu spíše mentálního. Bylo nás devět dobrovolníků a okolo deseti „diabled“ účastníků. Pro ně to bylo něco jako letní tábor – společně

jsme hráli hry, starali se o zvířata (v areálu, kde jsme pobývali, měli psy a oslíky:) a taky jsme hodně jezdili na výlety. Výlety se mi ze všeho líbily nejvíce, protože to byly všechno výlety, které stály za to! Jednou do národního parku Lanterza, plavba loď okolo Taranta, dvakrát jsme byli u moře, jednou na oslí farmě... Pro mě to nebyla práce ale spíše dovolená a děkuji moc, že jste mi to pomohli umožnit;

Pája Nejedlá, 19 let, workcamp Itálie

Účastnila jsem se workcampu v malé vesnici La Bridoire, cca 40 min od hlavního města Savojska, ve Francii. Hlavním tématem bylo bourání zdí a stropů v posledním patře základní školy, aby se mohl

později z nového rozsáhlého prostoru vybudovat taneční sál. Těžká práce mě nijak neodradila, když byla časově omezena – a navíc, proč si to nezkusit?

Nejvíce mě lákalo se seznámit s přibližně stejně starými studenty z různých koutů světa, nabrat tolik ceněné zkušenosti a možnost dospět (smířit se s realitou a vytvořit si dostatek vlastní vůle a sebevědomí, abych dokázala stát na vlastních nohách). Dalším rozhodujícím kritériem byla nutnost se rozmluvit před blížící se maturitou – zrovna státní – a zkouškami z angličtiny a francouzštiny. Nesmím opomenout skvělou příležitost zažít, jak se žije mezi „běžnými“ Francouzi (mimo Paříž), cestovat a užívat si atmosféry.

Taková čtyřhodinová recepce v restauraci, pořádá ná starostou La Bridoire, se rozhodně nezapomíná. Byla skvostná. Nikdy bych nevěřila, že bych dokázala spořádat pět chodů jídla. Mimo jiné se musím ještě zmínit o úžasném výletě k jezeru a veslování v osmiveslici pod vedením kapitána francouzského olympijského týmu! Prostě paráda. Jsem naprosto spokojená, že jsem získala dobré kamarádky a kamarády z Itálie, Jižní Koreje, Srbska a Francie. Kritéria se nakonec splnila všechna. Kdo nepozná, nikdy nepochopí, o co přišel.

Martina Voborníková, 18 let, workcamp Francie

Na workcampu jsem byla v Německu. Vybrala jsem si tento workcamp, protože mě lákalo strávit dva týdny na farmě. Za zážitek považuji hlavně to, že jsme byla poprvé v mezinárodním kolektivu. Jinak se mi líbila diskotéka, jízda na traktoru a chození po Brémách. Všem bych doporučovala, protože na workcampy jezdí super děcka a člověk si tam může vylepšit angličtinu.

Jana Horinková, 18 let, workcamp Německo

Včera jsem se vrátil z workcampu v Malajsii. Byl jsem na ostrově Borneo a pomáhal jsem místním obyvatelům stavět rybí nádrž. Workcamp se konal v srdci Bornea, tudíž uprostřed deštěného pralesa. Rybí nádrž jsme stavěli pro „Iban people“, což jsou původní obyvatelé Bornea. Jejich život je specifický v tom, že žijí v tzv. „longhousech“, což jsou velmi dlouhé domy o mnoha místnostech, které jsou navzájem propojené. Celá komunita žije v takovémto domě – každá rodina má svůj pokoj, ale protože často mezi místnostmi nejsou ani dveře, tak tam vlastně všichni žijí pohromadě. Každý longhouse má navíc společnou, zastřešenou verandu, kde se konají porady, hrají si děti a dospělí tam tak různě polehávají nebo posedávají.

Tento workcamp jsem si vybral, protože jsem si chtěl vyzkoušet život uprostřed pralesa a protože ubytování bylo s rodinami v longhousu a já chtěl poznat život původních obyvatel Bornea, kteří ještě před sto lety byli aktivními lovci lebek. Workcamp proběhl příjemně. Život v longhousu je pohodlný a místní to s prací kvůli velkému vedru moc nepřehánějí, tak se většinou pracuje jenom dopoledne. Rybí nádrž se nám povedlo vybudovat z jedné třetiny, takže následující workcampy (konají se tam 2-3 ročně) se určitě nudit nebudou. Také jsme si vyzkoušeli práci na pepřovém poli – prodej pepře je totiž hlavním zdrojem příjmu pro místní. Taký jsme se koupali v řece, což bylo díky velkému vedru vždy osvěžující, dále jsme podnikli několik výletů do džungle, viděli jsme, jak rostou v džungli ananasy, banány a papáji, byli jsme svědky výlovu rybníka a následně hostiny a v neposlední řadě jsme se účastnili slavnostního přesunu hrobky místního válečníka po kterém opět následovala velká hostina. Asi největší zážitek bylo jídlo – jedl jsem mravence i netopýra, zelenina byla výhradně vždy z džungle. Nedělám si legraci, místní jídla jsou skutečně jedna z nejlepších, jaká jsem kdy jedl. Takže celkově jsem moc rád, že jsem se workcampu zúčastnil – odnesl jsem si celou řadu naprosto unikátních zážitků.

Jiří Kubricht, 24 let, workcamp Malajsie

Svůj workcamp v Chorvatsku sem si vybrala, protože jsem chtěla někam za sluníčkem a ne moc daleko od České republiky. V Chorvatsku jsem nikdy nebyla, tak jsem chtěla poznat aspoň trochu z této země. Můj nejlepší zážitek byl celý workcamp, protože jsem poznala opravdu bezva lidi a bezva místo, který určitě znovu navštívím.

Doporučuji všem: super zkušenost, jak se seznámit s novými lidmi, zlepšit v jazycích a poznat novou kulturu – a k tomu samozřejmě pomoci ostatním.

Aneta Jakešová, 18 let, workcamp Chorvatsko

připravili JŠ a PP, foto archiv Duhy

V Nasavrkách vyrostе keltský skanzen

Občanské sdružení Boii působí v Pardubickém kraji a konkrétně v Nasavrkách na Chrudimsku již osm let. Naším hlavním cílem je seznamovat veřejnost s keltskou civilizací, hlavně v návaznosti na pozůstatky významného keltského sídla – oppida, které stávalo právě nedaleko Nasavrk. Od roku 2002 se nám podařilo vybudovat expozici Po stopách Keltů, která je umístěna v nasavrckém zámku, a také

naučnou Keltskou stezku Železnými horami. Pořádáme vzdělávací programy pro školy, oslavy keltských svátků, přednášky a mnoho dalších akcí.

Již od samého vzniku sdružení nás však provází myšlenka postavit v Nasavrkách keltský skanzen. Zpočátku to byl spíš pouze sen, nyní se však blížíme k jeho naplnění. Díky spolupráci s městem Nasavrky a Pardubickým krajem se nám podařilo v roce 2009 připravit projektovou dokumentaci a všechny potřebné materiály a v lednu letošního roku jsme podali žádost o grant z Regionálního operačního programu. Tento grant se nám podařilo úspěšně získat (čekáme již pouze na výsledky jednání mezi kraji a vládou o podmínkách financování) a na jaro roku 2011 plánujeme zahájení stavby skanzenu!

Plánek skanzenu

Jak bude skanzen vypadat

Jedná se o rekonstrukci keltské vesnice (či spíše města) z doby laténské, tj. 2. – 1. stol. př. n. l. Do skanzenu vstoupí návštěvníci kleštvitou branou, která je součástí mohutného opevnění s valem. Za branou je pak uvítá pohled na vlastní vesnici. Tu tvoří šest dvorců, celkem tedy asi 30 budov. Každý z dvorců je zaměřený na představení určitého keltského řemesla – od sídla kováře, keramika či kovolitce až po dílnu tkalcovskou či kožedělnickou. Chybět nesmí ani panské sídlo. A protože nedílnou úlohu hrálo v keltském životě náboženství, bude důležitou součástí skanzenu i svatyně druida.

Skanzen bude mimo jiné unikátní v tom, že všechny velké budovy mají svoji předlohu v archeologických nálezech z ČR, svatyně pak v nálezech ze zahraničí.

Kleštvitá brána – vizualizace

Aktivity ve skanzenu

Ve skanzenu plánujeme kromě běžných prohlídek organizovat také mnoho dalších aktivit – vzdělávací programy pro školy, ukázky keltských řemesel, oslavy keltských svátků, přednášky...

Budou tam probíhat také experimenty v rámci „living history“ akcí – výpaly keramiky, tavba železné rudy, stavba milirů a výroba dřevěného uhlí a další. Právě living history (tzv. ožívá historie) hraje v dnešní době velkou roli při ověřování teorií historiků a archeologů. Kromě těchto aktivit tam budeme pěstovat dobové plodiny, chovat včely keltským způsobem, chovat domácí zvířata, pěstovat byliny apod., takže skanzen by mohl výhledově fungovat i jako „biofarma“.

Na závěr zbývá dodat, že všechny aktivity našeho sdružení zajišťují dobrovolníci (samozřejmě kromě odborných záležitostí, jako je psaní publikací apod.). Snažíme usilovat o jejich zapojení do činnosti v občanské společnosti a také o rozvoj dobrovolníků a dobrovolnictví jako takového. Vítejte proto samozřejmě i další zájemce, kteří mají chuť se do naší činnosti zapojit.

Věříme, že se nám podaří tento velký projekt stavby vesnice úspěšně dokončit a v Nasavrkách tak vybudovat keltský skanzen jedinečný v rámci celé České republiky. Držte nám proto palce a my vás mezitím pozveme na výlet do Nasavrk – do keltské expozice a na naučnou stezku.

Anna Frantalová, občanské sdružení Boii
foto archiv sdružení

Více informací naleznete na stránkách www.boii.cz

Stavby v keltském skanzenu Gabreta v Německu

Čech zvolen do skautského evropského výboru

Petr Vaněk byl na Evropských skautských konferencích v Bruselu zvolen dne 19. července 2010 členem šestičlenného Evropského skautského výboru na období 2010-13. Pro český skauting je to velká událost a příležitost.

Petr Vaněk – „Permi“ (nar. 1978) je zahraničním zpravodajem Junáka – svazu skautů a skautek ČR (dobrovolný člen Výkonné rady Junáka zodpovědný za zahraniční vztahy) a předsedou Okresní rady Junáka v Plzni. Vystudoval sociální antropologii a mezinárodní vztahy a profesionálně působí jako projektový manažer a vzdělavatel v Koordinačním centru česko-německých výměn mládeže TANDEM.

Prvním bodem jeho „volebního“ programu je podpora dobrovolnictví...

Co znamená pro český skauting Tvé zvolení do Evropského výboru WOSM?

Zapravě se jedná o vyjádření velkého respektu vůči cestě, kterou Junák uvnitř, ale i v mezinárodním kontextu ušel od své poslední obnovy v roce 1989 a od opětovného přijetí do světových skautských organizací. Junák je vnímán jako významný partner v celé skautské Evropě. Junák velmi často poskytuje know-how i organizacím, které mají za sebou mnohem delší nepřetržité fungování. Některé z našich zásadních projektů, jako například již několik let probíhající proces obnovy skautského výchovného programu a jeho přizpůsobení kontextu počátku 21. století, jsou vnímány jako velmi vydařené a inspirativní

pro mnohé organizace ve skautském zahraničí. To, že teď máme zastoupení v nejvyšším orgánu skautské Evropy, je proto i svým způsobem uznáním naší skautské dospělosti v mezinárodním měřítku.

Co konkrétně budeš mít na starosti? Co Tvé zvolení obnáší za práci?

Kompetence uvnitř šestičlenné evropské skautské „vlády“ zatím nejsou jasně určené. Je ale několik oblastí, kterým se věnuji dlouhodobě a o jejichž další rozvoj se chci zasadit i ve své činnosti v Evropském skautském výboru. Mezi tyto oblasti patří podpora programů pro nejstarší výchovné kategorie ve skautingu, věkově na úrovni střední a vysoké školy, dále pak podpora dobrovolnictví ve skautingu a v neposlední řadě podpora efektivní komunikace nejen z centra do jednotlivých národních organizací, ale, a to především, rozvoj nástrojů pro komunikaci a sdílení zkušeností mezi jednotlivými zeměmi navzájem.

Jak pracuje Evropský skautský výbor, jaká je spolupráce WOSM a WAGGGS v Evropě?

Junák je členem obou světových skautských organizací, členky Junáka jsou mezinárodně organizovány ve WAGGGS, členové Junáka pak ve WOSM. Nejen ve srovnání s dalšími světovými regiony je spolupráce mezi WAGGGS a WOSM v Evropě příkladná. Plán, který konference obou organizací přijímají vždy na následující roky, se v zásadních oblastech překrývá. Spolupráce jde od sdílených priorit přes narůstající počet společných mezinárodních akcí až po úzkou vzájemnou spolupráci v politice vůči mládeži na

evropské úrovni. Častá společná jednání evropských výborů obou organizací jsou samozřejmostí.

*ptala se
Michala K. Rocmanová – Káča
foto Pavel Trantina
a Veronika Horová*

*Součástí „volební kampaně“ byly
placky s nezaměnitelným portrétem
Petra Vaňka. Možná právě vhodně
zvolená propagace pomohla :-)*

*Zvolení Permiho předcházela
pochopitelně „volební kampaně“, jejíž
součástí bylo mezinárodní klání ve
stolním hokeji – „Permi-Cup“*

YMCA slaví celkem 277 let

Pro mnoho organizací je rok 2010 milníkem jejich dvacetileté svobodné existence. Ať již svou činnost obnovily, nebo zahájily. YMCA patří mezi ty organizace, které v roce 1990 svou činnost obnovily. Proto si je třeba připomenout, že kromě dvacetiletého výročí slavíme také 91 let od počátku práce v Československu a 166 let od založení první YMCA v Anglii. Takže vezmeme-li to čistě matematicky, je nadpis článku správně...

YMCA – křesťanské sdružení mladých lidí byla založena v Anglii s cílem nabízet moderní mimocírkevní křesťanskou práci s mladými lidmi. Nejprve jako ryze mužská organizace, ale začátkem 20. století se otevřela všem bez rozdílu pohlaví. Během jedenácti let se její myšlenka rozšířila do mnoha států světa a vznikla Světová aliance YMCA, která dnes sdružuje 122 zemí, kde YMCA rozvíjí svou činnost. S členskou základnou přes 45 milionů lidí je tedy nejen nejstarší, ale také největší organizací pro děti mládež na světě.

Přes existenci Světové aliance a aliance jednotlivých kontinentů pracuje YMCA decentralizovaně. Neexistuje tedy společné ústředí, ale v každém státu pracuje autonomní národní YMCA s programy, které odpovídají lokálním potřebám dané společnosti. Proto se setkáme s mnoha formami aktivit a služeb, které YMCA přináší. Od sportovních aktivit či poskytování služeb v oblasti cestovního ruchu (především YMCA v USA) přes boj za lidská práva a charitativní činnost (asijské a africké YMCA), mezináboženský dialog či boj proti HIV (YMCA v postsovětských státech) až po volný čas

děti a mládeže (západní a střední Evropa).

Z plodů, které YMCA v průběhu své existence přinesla, nečerpají jen dnešní pokračovatelé její činnosti, ale celá společnost. Například základy volejbalu, basketbalu či playgroundballu (předchůdce basebalu) vytvořili vedoucí v Ymce, když vymýšleli nové sporty pro své svěřence. Důraz na odpovědnost, fair play nejen ve sportu, ale i v životě či starost o druhého, to jsou jen některé z hodnot, které určují práci YMCA v celém světě.

Na území Československa se činnost Ymky objevuje nejprve ve spojení s armádou během první světové války. Tzv. Vojenská YMCA zajišťovala společenské aktivity vojáků, podporovala jejich kontakt s rodinami (ještě dnes nalezneme dopisy z války na papíře s logem YMCA) a pečovala o duchovně společenskou rovinu jejich osobnosti. Po válce, za přispění T. G. Masaryka a americké YMCA, se její práce rozšířila do mnoha míst Československa. Byly budovány domy a tábory, které sloužily činnosti s dětmi a mládeží (např. Praha, Olomouc, Kladno, Rakovník, Liberec, Banská Bystrica, Bratislava). Klubová a táborová činnost byla jedním z významných směrů její práce. Na činnosti meziválečné Ymky se

podíleli mimo mnoha jiných i Václav Havel st. (předseda YMCA), či Joe First (průkopník organizovaného táboření na území Československa).

Vedle této volnočasové činnosti byla významná též Akademická YMCA. Řekněme určité intelektuální křídlo, které se soustředilo na práci s univerzitními studenty, na vzdělávání a občanskou společnost. Mezi její významné členy patřili filosof Emanuel Rádl a teolog J. L. Hromádka.

Mnozí z členů a představitelů YMCA zahynuli během druhého odboje v koncentračních táborech.

YMCA v období po druhé světové válce se již příliš neliší od ostatních organizací, jako je třeba Junák, Woodcraft apod. Po několika letech od úspěšného obnovení na konci 40. let došlo k opětovnému ukončení činnosti a jejímu obnovení až v roce 1990. (Přestože první kroky k obnově nastaly již v prosinci 1989).

Dnes se práce Ymky soustředí na volný čas dětí a mládeže (zde jde především o kluby, kroužky, skauting, tábory, Ten Sing – hudebně-sociální program pro teenagery, mateřská centra apod.) a na poskytování sociálních slu-

žeb pro děti a mládež (především NZDM). YMCA zřizuje také informační centra pro mládež.

Na první pohled se může zdát, že se práce Ymky ve svých aktivitách neliší od ostatních sdružení dětí a mládeže. Mnohé programy a aktivity můžeme zažít i jinde.

YMCA se však od svého počátku snaží pestrostí svých programů obsáhnout celou bytost mladého člověka – ducha, duši i tělo, a tím přispět k vyváženému rozvoji lidské osobnosti a jeho uplatnění ve společnosti. Přináší také možnost setkání s křesťanskou vírou

bez vazby na jakoukoliv církev nebo hnutí. S obojím se setkáme napříč aktivitami, jejichž širokou paletu dnes nabízí 26 lokálních sdružení YMCA v celé republice.

*Miki Erdinger,
generální sekretář YMCA v ČR
foto archiv YMCA*

Mládež turistických klubů se sešla ve Sloupu

Od 9. září po dobu tří dní bylo možno potkat v areálu tomíků ve Sloupu, ve slovutném Herberku Ferdinanda Dobrotivého, anglicky, německy, francouzsky, slovensky i česky hovořící účastníky mezinárodního semináře Turistika mládeže v Evropě, který organizoval neúnavný emeritní předseda KČT Ing. Jan Havelka ve spolupráci s nastupujícím generálním sekretářem KČT Ing. Mojmírem Nováčkem a za aktivní účasti českolipských TOM Chippewa a TOM Dakoti.

Cílem semináře, podpořeného Agenturou Mládež, bylo shrnout zkušenosti evropských turistických spolků, které mají aktivní mládežnické oddíly. A tak si vyměňovala zkušenosti třicítka mladých i středněvěkých turistů z německého EWV, rakouského

klubu ÖTK, slovenského klubu turistů, francouzského turistického spolku, nemlčeli samosebou ani čeští tomíci. Ti s pestrými mezinárodními aktivitami přijeli až z daleké Ostravy a také z Pacova a mohli se chlubit dlouholetou „družbou“ s partnerskými odnožemi německých a rakouských turistických klubů.

Zúčastnil jsem se semináře opravdu jen „na skok“, ale i z krátkého večerního nahlédnutí do pomyslné kuchyně jsem odjížděl přesvědčen, že jde o smysluplnou akci s významným mezinárodním přesahem a že se sluší organizátorům i účastníkům poděkovat, že si pro své sněmování vybrali právě sloupský herberk.

*Tomáš Novotný, předseda Asociace TOM
foto autor*

ČRDM: v září nezačíná jen škola

Se startem nového školního roku se dětem otevírají i dveře celé řady rozmanitých spolků a organizací, které se na mimoškolní činnost nejmladší generace programově zaměřují.

K tomu, aby rodiče a jejich ratolesti mohli rychle zjistit a efektivně vyhodnotit nabídku, která je v tomto ohledu v okolí jejich bydliště k mání, slouží nově internetový portál Kamchodit.cz (www.kamchodit.cz). Od jeho spuštění v rámci letošní Bambiriády uběhlo jen pár měsíců – a interaktivní mapa na zmíněné webové stránce již obsahuje záznaky z téměř šesti set českých, moravských a slezských měst a obcí.

O projektu Kamchodit.cz zevrubně referoval na tiskové konferenci uspořádané u příležitosti zahájení školního roku

2010/2011 místopředseda České rady dětí a mládeže (ČRDM) Ondřej Šejtka. Přednesl, že snahou tvůrců webu je vytvořit databázi míst, kde se nabízí smysluplná mimoškolní činnost. „Rozšíření kluboven a domů dětí a mládeže je opravdu po celé republice; máme na mapě více než patnáct set unikátních organizací – patří sem skauti, pionýři, tomíci a další. Nabídka je opravdu pestrá a my se neustále snažíme databázi rozšiřovat. Oslovujeme nové subjekty, zkoušíme zapojit i sportovní oddíly, které představují také způsob, jak využít volný čas, takže rozšiřujeme i nabídku sportovních aktivit,“ podotkl Ondřej Šejtka. Na interaktivní mapě se tak zobrazují klubovny, domy dětí a mládeže (DDM), informační centra mládeže, ale i mateřská centra, veřejná hřiště či ubytovací zařízení pro mládež.

Proč ne jen „klasické“ klubovny? Předseda ČRDM Aleš Sedláček vysvětlil, že ne všechna sdružení potřebují – nebo ke své činnosti mohou využívat – právě klubovny. Členové některých spolků se scházejí na sportovištích, jinde zase využívají kupříkladu zázemí DDM. „A chceme-li oslovit děti,

musíme tak učinit v čím dál tím nižším věku. Když s tím začínáme v jejich šesti, deseti letech, mnohdy je už pozdě – už nedokážeme strhnout jejich pozornost natolik, aby potom u volnočasové aktivity vydrželi. Takže dnes je vcelku obvyklé, že tradiční dětské organizace třeba pracují už i v mateřských centrech,“ vysvětlil Aleš Sedláček rozmanitost ikon, které se na interaktivní mapě po zvolení té které lokace objevují.

Jinou novinku týkající se mladých lidí přiblížila novinářům projektová manažerka Strukturovaného dialogu mládeže Jana Votavová. Základní myšlenkou projektu s pracovním názvem Kecejme do toho je poskytnout mladým prostor pro vyjádření jejich názorů na témata, která je zajímají.

„Jde nám především o dialog mladých lidí s dospělými, popřípadě institucemi na téma, o němž se zrovna diskutuje,“ zdůraznila Jana Votavová. Stěžejní a asi nejviditelnější metodou jsou podle ní internetové stránky www.kecejmedotoho.cz; od jejich spuštění uběhl zhruba týden. Na webu je zařazena anketa, kde si mladí mohou vybrat téma, na něž pak proběhne veřejná diskuse.

„Po tiskové konferenci, která zviditelnila projekt, už hlasovalo osm set lidí, což vidíme jako úspěch, vzhledem k tomu, že naše cílová skupina – mládež – je ještě na prázdninách,“ zhodnotila situaci krátce po spuštění stránek Jana Votavová.

V nejbližší době čekal zájemce „Kecejme do toho Open Air“ (9. 9. 2010 od 15 do 21 hod. v Praze 3 na Parukářce). Cílem akce, spojené s vystoupením hudebních kapel různých žánrů (balkán, ska, hip hop) bylo jednak k projektu „přitáhnout“ další mladé lidi, a jednak poskytnout tvůrcům projektu pro ně velmi důležitou „zpětnou vazbu“.

Předseda ČRDM při setkání s novináři rovněž připomněl, že příští rok 2011 byl vyhlášen Evropským rokem dobrovolnictví. Co bude v praxi znamenat pro dětská sdružení? I při omezených finančních možnostech v dané oblasti by měl běžet (rovněž finančně omezený) dotační program pro podporu Evropského roku dobrovolnictví. A právě zde vidí Aleš Sedláček příležitost pro dětská a mládežnická sdružení, která jsou s fenoménem dobrovolnictví bytostně spjata. V příslušných projektech by se měla podle něj soustředit na motivaci mladých lidí k tomu, aby neodcházel ze svých sdružení, nýbrž v nich zůstávali a „přitáhli“ k nim i své kamarády. Ti by se pak dále zapojovali do spolkové činnosti – ať už ve sdruženích dětských, nebo mládežnických a student-ských. „Protože jedna věc jsou peníze – jakási minimální podpora ze strany státu, rodičů i soukromých sponzorů – ale to zásadní je právě množství dobrovolníků, na kterých veškerá činnost sdružení stojí,“ podtrhl Aleš Sedláček. Podle jeho informací má být Evropský rok dobrovolnictví rozdě-

len do tematických celků – každý měsíc bude propagovat jinou sféru dobrovolnictví. Kupříkladu ČRDM tak bude vedoucí organizací v měsíci dobrovolnictví ve sdruženích dětí a mládeže, jiné měsíce budou ve znamení dobrovolnictví v environmentální oblasti, v sociální oblasti, ve zdravotnictví...

Posledním tématem tiskové konference byl vývoj kolem novelizace hygienické vyhlášky, která se zabývá pravidly po pořádání tzv. zotavovacích akcí – tedy i dětských letních táborů. Aleš Sedláček stručně rekapituloval, že během jarních měsíců začaly postupně do tisku unikat některé záměry Ministerstva zdravotnictví, které se ČRDM snažila připo-

Aleš Sedláček, předseda České rady dětí a mládeže

mínkovat. Zpočátku však byly její připomínky vypořádány z pohledu České rady neuspokojivě. Intenzivní komunikace s ministerskými úředníky nakonec vyústila ve společnou cestu předsedy ČRDM, hlavního hygienika ČR a jeho kolegy, který má příslušnou novelu na starosti, po dětských táborech. Během cesty se mnohé z nejistot kolem vyhlášky vyjasnily a nejedna obava táborníků se rozplynula. Ministerští úředníci, přístupní dialogu, projevíli vůli ke spolupráci s Českou radou ve prospěch „koncových uživatelů“ zmíněné legislativy – totiž dětí. Snahou ČRDM nyní je, aby se do aktualizovaného znění vyhlášky promítla potřeba posílit při zdravotnickém školení tábo-

rových vedoucí složku záchranářskou (akutní první pomoc) na úkor ošetrovatelské. „Je třeba, aby zdravotník navíc znal kromě běžné péče a nutné administrativy i výklad hygienické vyhlášky. A to v té míře, aby mohl na táboře provádět rutinní hygienickou kontrolu i on sám a dokázal promptně upozornit na případné prohřešky proti vyhlášce a zjednat nápravu,“ dodal Aleš Sedláček.

Předseda České rady závěrem poznamenal, že podle posledních informací je Ministerstvo zdravotnictví připraveno zařadit ČRDM v souvislosti s legislativou v dané oblasti mezi oficiální připomínková místa.

Jiří Majer
foto autor

Jana Votavová, koordinátorka projektu Kecejme do toho

Ondřej Šejtka, místopředseda ČRDM

Kamchodit.cz

Organizátoři známé Bambiriády se průběžně zabývají tím, jak co nejlépe shrnout vše podstatné, oč se dlouhodobě snaží. Totiž aby se nosné myšlenky Bambiriády dostaly co možná nejefektivněji ke „koncovým uživatelům“, jimiž jsou rodiče, děti a mládež. Díky tomu, že společnost Google uvolnila své mapy pro volné použití, mohl v dané oblasti vzniknout i projekt moderního stříhu – Kamchodit.cz. Systém funguje tak, že zájemce si určí svoji polohu na mapě – buď si ji vybere manuálně, nebo automaticky – a ve svém okolí si pomocí filtrů můžete zapnout volnočasovou aktivitu, kterou chtěl navštívit (či pravidelněji navštěvovat). Zvolit si tak může kupříkladu klubovnu, střediska volného času, tělocvičny, hřiště... – a systém jim vybarví odpovídající symboly, jež představují tu kterou kategorii. Poklepáním na symbol pak vyhledávač Google zobrazí všechny dostupné informace o daném místě. „Data báze není primárně cílena na poskytovatele volnočasových aktivit, ale na místa, kde se poskytují. Na základě výsledků

Ondřej Šejtka (vlevo) představuje vizuální podobu projektu Kamchodit.cz

našich průzkumů jsme totiž dospěli k tomu, že kritériem, které rodiče při výběru volnočasové aktivity upřednostňují, je právě její lokace,“ vysvětlil Aleš Sedláček, ředitel Bambiriády 2010. Právě na ní byl projekt Kamchodit.cz v premiéře odprezentován – a tam si také rodiče mohli poptávané aktivity vybrat přímo na místě.

Zdroj: ČRDM

Pionýrský projekt Klíčení – Rosteme s dětmi

Projekt Klíčení vychází z myšlenky podpory rovných příležitostí dětí a žáků. Hlavním cílem

je snaha o zkvalitnění a rozšíření činnosti Pionýra směřující k dětem a mládeži se zvláštními vzdělávacími potřebami, jako jsou například děti s lehkou mozkovou dysfunkcí, děti ze sociálně znevýhodněných rodin, děti ohrožené předčasným odchodem ze vzdělávání a v neposlední řadě talentované děti. Klíčení usiluje o vytvoření výchovného programu uzpůsobeného pro tyto děti.

Záměrem je zlepšení a posílení výchovného působení na ně při zachování stávajících principů sdružení a hry jako základního výchovného prostředku. Prostřednictvím činnosti v oddíle, her a motivovaných situací budou mít možnost ukotvovat získané dovednosti a znalosti praktickými aplikacemi v prostředí oddílu (neformální skupiny).

klíčení
ROSTEME S DĚTMI

Neformální vzdělávání má v rámci přípravy lidských zdrojů svoje nezastupitelné místo – a zde vedoucí získají na základě realizace projektu ucelený námětový materiál.

Projekt navazuje na další současné aktivity Pionýra – činnost oddílů i osobité projekty jako „Oáza“, „Partáci“ nebo různé integrační iniciativy. Současně však vytváří prostor pro cílený individuální rozvoj osobnosti dětí a mládeže. Důrazem na rozvoj emoční inteligence a sociálních dovedností navazuje na známý fakt kladného vlivu zapojení do spolkové činnosti na děti a mládež.

Jak již bylo řečeno, cílem projektu je vytvoření vzdělávacího programu, který je pro větší efektivitu rozdělen pro čtyři věkové kategorie, jímž budou všechny pracovní materiály a moduly graficky a formálně přizpůso-

beny. Věkové kategorie, na které se Klíčení specializuje, jsou nejmladší věk (předškolní děti, děti z 1. a 2. tříd ZŠ), mladší školní věk (dětí z 3., 4. a 5. tříd ZŠ), starší školní věk (dětí z 6., 7. a 8. tříd ZŠ) a nakonec kategorie 15+ (dětí z 9. tříd ZŠ a studenty SS).

Projekt je rozdělen do tří let, přičemž je realizován skrze jednotlivé etapy, tzv. klíčové aktivity. Klíčení prošlo již KA č. 1 – Zahájení projektu a v současné době se nachází v KA č. 2, tedy sběru dat prostřednictvím dotazníkového šetření mezi dětmi, mladými 15+, učiteli a vedoucími oddílů. Na základě výstupů z tohoto šetření budou v následující části projektu čtyři odborné týmy sestavené pro výše uvedené věkové kategorie vytvářet vzdělávací programy. Ty poté projdou ověřovací fází v rámci vybraných pionýrských skupin a oddílů. Z celkového územního rozsahu se do projektu zapojily pionýrské subjekty z devíti krajů Česka.

Pro fungování projektu bylo také potřeba sestavit tzv. realizační tým, který se podílí spolu s dalšími spolupracovníky a dobrovolníky na bezproblémové realizaci jednotlivých klíčových aktivit. Realizační tým se skládá z hlavního manažera projektu (Mgr. Martin Bělohávek), ekonoma projektu (Ing. Kateřina Brejchová), odborného garanta projektu (Mgr. Irena Černá) a organizačního tajemníka projektu (Bc. Jakub Štástka).

Závěrem bychom rádi shrnuli, jaký vlastně bude přínos celého projektu. Bezsporně nejvýznamnější skupinou jsou děti, které si budou moci formou činností, her a motivovaných situací ukotvovat získané dovednosti a znalosti, budou motivovány rozšiřovat své znalosti v oborech, o které projeví zájem. Výsledný vzdělávací program jim umožní rozvíjet schopnosti a dovednosti s důrazem na zvyšování emoční inteligence a poskytne jim prostor pro zvyšování jejich adaptability v nových sociálních prostředích, jejich pozitivní vnímání a schopnost sebehodnocení. Pro ostatní, tj. ty, co pracují s dětmi a mládeží, vznikne ucelený metodický materiál – program splňující požadavky osobnostního rozvoje i zachování neformálního přístupu a hry jako základního výchovného prvku.

Kdo dočetl až sem a zdá se mu projekt zajímavý, přínosný nebo by se chtěl dozvědět více, tak může navštívit oficiální internetové stránky **www.kliceni.cz** nebo se může obrátit na email kliceni@kliceni.cz, případně zavolat na **telefon 777 793 688**, kde mu velmi rádi všechny připomínky a dotazy zodpovíme.

V rámci informačního okénka v časopise Archa budeme o novinkách projektu Klíčení i nadále informovat.

*Jakub Štástka
foto archiv autora*

Kecejme do toho: Open air na Parukářce

Ve čtvrtek 9. září 2010 uspořádala v rámci projektu Kecejme do toho Česká rada dětí a mládeže společně s Národním parlamentem dětí a mládeže Kecejme do toho Open air. Do parku Parukářka v Praze 5 dorazilo na 400 lidí různých věkových skupin od dětí až po maminky s dětmi, občas se zastavil i nějaký ten pejskař či rodina na vycházce, hlavně ale mladí lidé, pro které byl Open air určen.

Na program byla řada aktivit a možnosti, kde se mladí lidé mohli vyjádřit k tématům, která se jich týkají, a zároveň mohli přinášet témata nová, která budou zahrnuta do projektu Kecejme do toho a nadále jim bude věnována pozornost.

KECEJME DO TOHO
strukturovaný dialog mládeže

Diskutovat a „kecat do toho“ se dalo různě, buď přímo v hlavním

„kecacím“ stanu, nebo s dobrovolníky, kteří diskutovali přímo s návštěvníky. Kdo se ostýchal odpovídat osobně, mohl svůj názor vyjádřit i písemně do připravených boxů.

Abyste odpoledne nebylo jen o věcech vážných, mohli si návštěvníci poslechnout živé kapely různých žánrů a nebo se přiučit např. footbag Freestyle nebo fresbee od mladých profesionálů.

Ve stáncích se mohli také dozvědět více o programu Mládež v akci, který podporuje mladé lidi v řadě oblastí od mezinárodních projektů až po lokální iniciativy, ale také o Evropské unii. Ve stánku Zastoupení Evropské komise mohli zkusit kolo štěstí a prověřit si své znalosti o Evropě a vyhrát tak nějaké propagační materiály a nebo si odnést řadu dalších informací.

Kdo dával přednost obecně mezinárodnímu prostředí, také si přišel na své, a to ať již mezikulturním kvízem AFS, a nebo vystoupením Jihokorejců.

I hudební menu bylo pestré, od již zmíněných Jihokorejců pokračovala hostina hip hopem Erzím, hudebními skupinami

Memphis, Sofie Chair, Prague conspiracy a řadou dalších. Na své si přišli i milovníci výtvarného umění. Připravený Board Art mladé ostravské umělkyně Markéty Vlčkové brzy zaplnila řada koláží na téma dialog.

Open air proběhl v rámci projektu Kecejme do toho, který je realizován za podpory evropského programu Mládež v akci, Ministerstva školství mládeže a tělovýchovy a Zastoupení Evropské komise v ČR.

*Jan Husák
foto Marek Krajčí*

Jdi a chyt' svůj sen

Soutěžíte rádi? Vyhráváte rádi? Máte svůj tajný sen a chtěli byste ho splnit? Pak je tu nový projekt DreamCatcher – Chyt' svůj sen právě pro vás!

Chcete s kapelou vydat CD? Potřebujete dovybavit sportovní oddíl? Nebo s kamarády toužíte potkat někoho slavného? A co třeba vzít celou třídu na zajímavou exkurzi? DreamCatcher je tady pro všechny lidi, jako jste vy! Pro ty, co umějí zavřít oči a představit si něco, co je prostě super.

Pomůžeme vám splnit vaše velké přání. Co je k tomu potřeba? Dejte dohromady partu mladých lidí, abyste byli alespoň tři. Mělo by vám být mezi 11 až 21 lety. A co dál? Stačí se zaregistrovat na www.dreamcatcher.cz, sestavit si rozpočet na váš sen, natočit krátké představovací

video o vašem týmu, přihlásit se do hlasování a zburcovat co nejvíc kamarádů a spolužáků, aby vašemu snu dali hlas.

Svůj sen si můžete sestavit pomocí Dream-Shakeru, který naleznete spolu s dalšími informacemi na již zmíněném portálu. Přihlášené sny musejí být proveditelné a v ideálním případě prospěšné i dalším lidem ve vašem okolí. O tom, které sny nakonec dostanou šanci na realizaci, roz-

Vzorek splněných snů

Kapela Escape the Deer: „Jsme kapela, která si dala za cíl stát se jednou z nejlepších kapel na naší scéně. Hudba nás baví, stala se nezbytnou součástí našeho života a věříme, že naše nadšení dokážeme přenést i na naše publikum. Jediné, co nám v tom zatím brání, je absence vlastní bicí soupravy.“

Oddíl stolního tenisu: „Jsme oddíl stolního tenisu skládající se z chlapců i dívek. Naším přáním je robot, který by zkvalitnil náš trénink a pomohl by nám k dosažení lepších výkonů. Trénink na robotu je neefektivnější způsob zlepšení – jak pro začátečníky, tak i pro pokročilejší hráče. Robota si už přejeme několik roků, ale bohužel z finančních důvodů koupě nepřichází v úvahu.“

hodnou kromě hlasů veřejnosti (vašich kamarádů) také hlasy DreamTeamu, který je složen z předních osobností kulturního, sportovního a společenského života. Výhrou v hlasování to ale nekončí. Aby mohl být váš sen splněn, budete muset trochu „máknout“.

„Odpracování“ by mělo probíhat v neziskovém sektoru a práce by měla být veřejně prospěšná. Měla by tedy přinést užitek pro místo, kde žijete nebo pro lidi ve vašem okolí. Každý sen musí mít svého garanta, člověka, kterému již bylo 18 let. Může to být člen vašeho týmu, někdo z rodiny, trenér, učitel nebo vedoucí oddílu.

Šance na splnění vašeho snu je tu, tak pojďte do toho!

Už 12 týmů si svůj sen splnilo! Mimo jiné i začínající kapela Escape the Deer z Prahy, která si přála bici. Ze sportovců se štěstí usmálo na oddíl stolního tenisu z Dlouhomilova. Který další tým rozšíří jejich řady? Bude to právě ten váš? Zaregistrujte se a přesvědčte se, že to jde!

Tereza Koubová, Terra-klub o.p.s.

Členové DreamTeamu

Pro vaše sny rozdělují svoje hlasy známé osobnosti:

Barbora Špotáková: „Vždycky je mi hrozně líto, když nějaký dobrý nápad přijde vniveč, a proto chci podpořit něco, co se dotáhne do konce.“

Tomáš Kraus: „Nemá smysl jenom snít, důležité je pro své sny něco udělat. Kolikrát to bolí, vypadá to marně, ale když člověk zabojuje, má šanci. DreamCatcher je super věc, kterou by měl každý vyzkoušet, jinak z něj bude jen „bláznivý snílek“. Plnit sny je teď stejně jednoduché, jako upadnout na sjezdovce.“

Kristýna Leichtová: „Chytat se dají ryby, puky nebo lelky. Je fajn, že se dneska dají chytat i sny. Tak neseďte a nechtejte lelky a pojďte si své sny splnit. Pořád si jen říkáte, kdybych měl..., tak bych...? Vždyť stačí jen trochu chtít, není to těžké.“

Michal Novotný: „DreamCatcher je prostě super projekt a mně je ctí, že můžu být součástí této krásné myšlenky. Těším se a doufám, že bude hodně zájemců a splníme co možná nejvíce dětských snů.“

Lucie Vondráčková: „Už jen to, že najdeme svůj sen, je velká životní výhra. Jeho nesplnění nás ale může po nějaké době zlomit. „Snocytač“ se stará o to, aby po světě chodilo co možná nejvíce nezlomených lidí. A mým snem je být u toho :).“

Vladimír Kořen: „Užívej života! Od snu k realitě je malý kousek a je chyba život jenom prosnit.“

Plyšáci jedou do Kosova

Tisíce plyšových hraček se sešly ve sbírce, kterou vyhlásila Česká rada dětí a mládeže. Již v květnu jich shromáždili stovky organizátoři Bambiriády v Zábřehu. Koncem prázdnin se ujalo sbírky Občanské sdružení Altus v Pardubickém kraji, obec Bítovany, sdružení Duha, a mnozí další příznivci. Do Kosova plyšáky dopraví Armáda v nejbližších dnech v rámci své další mise.

„Měli jsme dvě sběrná místa. V Chrudimi a v Pardubicích. Osobně jsem velmi mile překvapen zájmem veřejnosti a moc jí jménem sdružení děkuji,“ pochvaluje si dobrovolník sdružení Altus Lukáš Nutta a dodává: „Ještě na cestě na pardubické letiště nám lidé volali a po cestě dávali další hračky,“ usmívá se. Poděkování za realizaci sbírky patří nejenom Informačním centrům, ale také pardubické společnosti Retia, která zapůjčila dodávku ke svozu hraček.

„Při květnovém předávání humanitárního daru kosovskému gymnáziu jsme vyslechli různé příběhy našich vojáků. Mezi nimi byl jeden dojemný o rozdávání plyšových hraček dětem z malých horských

škol. O medvídkovi, který měl být vyřazený, protože mu chybělo oko a o malém chlapci, který ho i přesto moc chtěl... V tu chvíli se zrodil nápad, že se pokusíme nějaké hračky dát dohromady a do Kosova je pošleme. V krátké době se jich podařilo shromáždit asi 60 pytlů, které byly odvezeny do distribučního centra v Pardubicích a příští pátek – 17. září – budou již na šajkovacké základně u našich vojáků. Ti se postarají o to, aby se hračky dostaly do právě zmíněných malých škol, kde určitě udělají dětem radost,“ říká Blanka Lišková z České rady dětí a mládeže.

*Michala K. Rocmanová
foto archiv Bambiriáda Zábřeh 2010,
sdružení Duha a Roman Málek (sdružení Altus)*

Dobročinná sbírka Postavme školu v Africe pokračuje

Dvě nové školy otevírají v těchto dnech své brány v Etiopii, jedné z nejchudších zemí světa. Přispěli na ně čeští podnikatelé i tisíce lidí v ulicích českých měst, kteří každoročně podpoří sbírku vhozením příspěvku do kasiček skautů. Od 4. října také skauti organizují ve více než pěti desítkách měst po celé republice sedmý ročník sbírky Postavme školu v Africe a různé doprovodné programy.

Junák – svaz skautů a skautek ČR

Více o sbírce na: <http://skolavafrice.cz>

Mladí si přejí svět bez rasismu a násilí

Osvětím 2010 – pod tímto titulem proběhlo o víkendu 10.–12. září 2010 mezinárodní setkání mladých lidí v polské Osvětimi. Na setkání s více než pěti sty účastníky dorazili mladí lidé z Polska, Ukrajiny, Německa, Ruska, Maďarska, Itálie, Rumunska, Gruzie a samozřejmě České republiky.

Roman Málek

Slzy dojetí i radost ze zpěvu a tance našich krajanů na IV. Mezinárodním krajanském festivalu

Rytířský sál Senátu PČR byl vskutku důstojným místem pro slavnostní zahájení IV. krajanského festivalu, který v Praze pořádají sdružení Sedm paprsků s Folklorním sdružením ČR a Stálou komisí Senátu pro krajany žijící v zahraničí. Upřímnými slovy, plnými obdivu a ocenění našich krajanů za jejich udržování české kultury daleko za hranicemi původní vlasti, popřáli patroni festivalu a představitelé pořádajících organizací krásný pobyt v Praze a úspěšné vystoupení krajanským souborům z blízkých i vzdálených zemí.

Folklorní sdružení ČR

adam.cz

Rodinné centrum Srdíčko ve Žďáru otevírá dveře veřejnosti

Od roku 2008 nabízí aktivity pro rodiče s dětmi, těhotné maminky i maminky po porodu v prostorách suterénu žďárské Polikliniky Rodinné centrum Srdíčko, zkratka je to centrum pro celou rodinu. Zařízení je zřizované a provozované Kolpingovým dílem České republiky. Centrum se stalo součástí Sítě Mateřských center v České republice a spolupracuje i se Sdružením pěstounských rodin kraje Vysočina.

Kolpingovo dílo ČR

10. ročník festivalu deskových her „Deskohraní“ je tu

Jubilejní desátý ročník festivalu her Deskohraní proběhl ve dnech 9.–17. října 2010 v prostorách Michnova paláce v Praze (Újezd 40). Festival připravují dobrovolníci z Klubu deskových her Paluba (klub provozuje základní clánek Duhy, dužina Děsir) spolu s Klubem deskových her STOH. Kromě těchto hlavních pořadatelů se na organizaci festivalu podílí řada dalších deskoherních organizací.

Duha

